

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴ / ۲۸

شماره: ۱۹۲۷۴

استانداران محترم سراسر کشور

با سلام و احترام؛

به استناد ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن و به منظور تحقق بند ده سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز» و همچنین در اجرای طرح بهینه‌سازی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، نقشه راه نوسازی و تحول در مدیریت و نظام اداری شهرداری‌های کشور ابلاغی در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۱۴، «ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها» که بر اساس تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است، برای اجرا به پیوست ابلاغ می‌گردد. شهرداری‌های سراسر کشور موظفند حداکثر ظرف مدت یکسال از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، ساختار سازمانی خود را با این ضوابط تشکیلاتی انطباق دهند.

مقتضی است در اجرای ضوابط مذکور، موارد زیر رعایت گردد.

- ۱- راهبردهای انجام وظایف و ارائه خدمات در شهرداری‌ها به شرح ذیل می‌بایست در طراحی فرایندها و ساختار سازمانی شهرداری‌ها، مورد توجه و تاکید قرار گیرد.
 - الف- خرید خدمات از بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری.
 - ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی.
 - ج- واگذاری مدیریت اماکن متعلق به شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

شماره: ۱۹۲۷ع

۲- فرایند تهیه و تایید ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر اساس ضوابط تشکیلاتی عبارت است از:

- مطالعه مأموریت‌ها و وظایف شهرداری و توزیع آنها در صورت لزوم در ستاد، منطقه، ناحیه، سازمان و موسسه/شرکت وابسته حسب مورد در قالب واحدهای سازمانی توسط شهرداری و ارائه نمودار سازمانی به شورای اداری و استخدامی ذیربط برای بررسی.
- بررسی نمودار سازمانی پیشنهادی شهرداری و تایید آن در شورای اداری و استخدامی ذیربط و ارائه به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.
- پیشنهاد تشکیلات تفصیلی توسط شهرداری در چارچوب نمودار سازمانی مصوب ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید توسط شورای اداری و استخدامی ذیربط.
- ارائه تشکیلات تفصیلی پیشنهادی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید نهایی و ابلاغ برای اجرا.

۳- ساختار سازمانی سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها بر اساس فرایند بند یک این بخشنامه تهیه و به تایید خواهد رسید. سازمان‌های وابسته لازم است تا بر اساس ضوابط و شرایط مندرج در این ضوابط، تطبیق داده شوند.

۴- از تاریخ تصویب و ابلاغ این بخشنامه هر گونه تغییر و اصلاح در ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر مبنای این ضوابط خواهد بود و شهرداری‌ها با توجه به تکالیف مذکور و متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید، ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب را پس از یک دوره چهارساله مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار می‌دهند.

۵- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، به صورت حداکثری می‌باشد. بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار، تعداد پست‌های سازمانی شهرداری با رعایت سایر ضوابط کمی در سقف مذکور بررسی و اقدام شود. بدیهی است ایجاد هرگونه واحد سازمانی در شهرداری صرفاً در چارچوب وظایف قانونی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰
شماره: ۱۹۲۷۴

مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری مجاز است و رعایت آن در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌ها الزامی می‌باشد.

۶- در چارچوب ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها تایید و ابلاغ ساختار سازمانی شهرداری‌های شهرهای با جمعیت صد هزار نفر و کمتر (بر اساس آخرین سرشماری رسمی کشور) به استثناء ایجاد موسسه/ شرکت وابسته به استانداری‌ها تفویض می‌گردد. لازم است تا در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌های مذکور، ضمن رعایت دقیق ضوابط تشکیلاتی ابلاغی با برگزاری جلسات کارشناسی با مسئولین شهرداری‌های ذیربط نسبت به طراحی سازمانی چابک، متناسب و منطقی با مدنظر قرار دادن عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار اقدام نموده و پس از تایید شورای اداری و استعلامی شهرداری‌های آن استان ابلاغ گردد. همچنین بمنظور نظارت بر حسن اجرای ضوابط، ضروری است تا نسخه‌ای از ساختار سازمانی شهرداری‌های مربوط را ظرف مدت پانزده روز پس از ابلاغ ساختار سازمانی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ارسال نمایند.

ضمناً سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای این ضوابط در شهرداری‌ها بعمل آورده و تاکید می‌نماید هرگونه عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده ساختار سازمانی ملغی‌الاثرب و ابطال می‌شود.

عبدالرضا رحمانی فضلی

رونوشت:

جناب آقای مهندس خندان‌دل ریاست محترم سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور برای آگاهی
شهرداران محترم اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز، قم، کرج، مشهد برای آگاهی و اقدام لازم

بنام خدا

ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها

به منظور تحقق بند ۱۰ سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری و در اجرای ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ مبنی بر تهیه سازمان اداری شهرداریها با اطلاع شورای اسلامی شهر و تصویب وزارت کشور و تبصره ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳ مبنی بر اخذ موافقت سازمان امور اداری و استخدامی در رابطه با هر نوع وضع، اصلاح و تغییر تشکیلات شهرداری‌ها، ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

دامنه شمول

ماده ۱- این ضوابط مشمول تمامی شهرداریها، سازمانها، موسسات و شرکت‌های وابسته به آنها می‌باشد.

سیاست‌ها و اصول حاکم

ماده ۲- سیاست‌ها و اصول حاکم در طراحی و اجرای ساختار سازمانی شهرداریها به شرح زیر می‌باشد.

- جایگزینی راهبرد خرید خدمات به جای تولید و ارائه مستقیم خدمات
- منطقی و متناسب‌سازی، چابک سازی و افزایش انعطاف تشکیلات و ساختار اداری
- کاهش سطوح سازمانی، تجمیع واحدهای سازمانی متجانس
- رعایت اصل عدم تمرکز در توزیع متناسب اختیارات و مسئولیت‌ها
- توسعه ارایه خدمات از طریق برون سپاری و حذف و اصلاح پست‌های مرتبط
- جامع‌نگری، همسوسازی و هماهنگی میان سطوح مختلف سازمانی
- تاکید بر سیاستگذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت در حوزه‌های ستادی
- استفاده از ظرفیتهای موجود و توسعه ظرفیت‌های جدید در شکل‌های حرفه‌ای و صنفی و بخش خصوصی و تعاونی برای ارائه خدمات قابل واگذاری
- بازمهندسی روش‌ها و فرایندهای انجام وظایف و توسعه فناوری‌های نوین اداری و فناوری اطلاعات و ارتباطات

- ایجاد هرگونه واحد سازمانی در شهرداری صرفاً در چارچوب وظایف قانونی مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری

تعاریف و اصطلاحات ساختاری

ماده ۳- تعاریف و اصطلاحات بکار رفته در این ضوابط به شرح زیر است.

- ۱- **ضوابط تشکیلاتی:** ضوابطی است که سیاست‌ها و اصول حاکم بر ساختار سازمانی، تعاریف و اصطلاحات ساختاری، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در شهرداری، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در سازمان وابسته، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در موسسه یا شرکت وابسته و ضوابط کمی ساختار سازمانی نظیر تعداد سطوح سازمانی، واحدهای سازمانی، تعداد و نوع پستهای سازمانی و چگونگی توزیع وظایف را تعیین می‌نماید.
- ۲- **واحد سازمانی:** از اجزای ساختار سازمانی است که در یکی از سطوح سازمانی با عناوینی چون معاونت، اداره کل، دفتر، مدیریت، اداره، گروه و امور، عهده‌دار انجام وظایف متجانس و مرتبط با اهداف اصلی شهرداری می‌باشد.
- ۳- **سطح سازمانی:** هر یک از مقاطع تشکیل دهنده سلسله مراتب سازمانی است که جزء رده مدیریتی و سرپرستی قرار می‌گیرد. هر سطح سازمانی از یک یا چند واحد سازمانی مربوط به آن سطح، ایجاد می‌شود.
- ۴- **نمودار سازمانی:** نموداری است که بصورت شماتیک سطوح سازمانی، روابط و سلسله مراتب واحدهای سازمانی را نشان می‌دهد. این نمودار تا دو یا سه سطح سازمانی را نمایش می‌دهد. در این نمودار عناوین سازمان وابسته، شرکت/موسسه وابسته و یک سطح سازمانی از منطقه در صورت وجود نشان داده می‌شود.
- ۵- **ساختار سازمانی:** تعیین کننده حدود وظایف و اختیارات، سلسله مراتب، سطوح سازمانی و نحوه تقسیم و توزیع وظایف واحدهای سازمانی می‌باشد و شامل نمودار سازمانی، پست‌های سازمانی و شرح وظایف آنها است.
- ۶- **پست سازمانی:** عبارت از جایگاهی در ساختار سازمانی شهرداری به منظور تصدی یک کارمند رسمی یا پیمانی برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص است.

۷- سازمان تفصیلی: مجموعه ای است که با توجه به نتایج حاصل از برنامه ریزی نیروی انسانی سازمان و در چارچوب نمودار سازمانی شامل تعداد، عناوین، شماره و ردیف پستها و شرح وظایف واحدهای سازمانی در یک دوره زمانی مشخص می‌باشد.

۸- امور تصدی‌گری: آن دسته از وظایف شهرداری به استثناء امور سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، ضابطه‌گذاری، هدایت، راهبری، کنترل و نظارت در حوزه‌های مختلف ماموریتی شهرداری از قبیل انجام فعالیت‌های عمرانی شهر - احداث، اصلاح و نگهداری معابر - پیاده‌روسازی - احداث پارکینگ عمومی - پل عابرپیاده - ایجاد و نگهداری پایانه‌های مسافربری - ایجاد، حفظ و نگهداری باغ‌ها و پارک‌های عمومی - احداث فضاها و اماکن شهری - تنظیف و پاکسازی معابر و فضاهای شهری - جمع‌آوری و دفن بهداشتی زباله - حمل و نقل شهری - آموزش شهروندی - تعمیر و نگهداری زیرساخت‌های شهری می‌باشد.

۹- پست مدیریتی و سرپرستی: جایگاه سازمانی است که اشخاص متصدی آن وظیفه هدایت، نظارت، کنترل و سازماندهی کارکنان تحت مدیریت و سرپرستی خود و یا ارائه دهندگان خدمات به شهرداری را بعهده دارند.

۱۰- پست پشتیبانی: جایگاه سازمانی است که اشخاص متصدی آن عهده دار مشاغل هستند که وظایف آن مشاغل بطور مستقیم در جهت تحقق اهداف شهرداری نبوده بلکه زمینه‌ها و موجبات انجام وظایف و اهداف اصلی شهرداری را فراهم می‌آورند و به واحدهای ذیربط در شهرداری خدمت ارائه می‌دهند.

۱۱- پست بانام: جایگاه سازمانی است که اختصاص به فرد معینی داشته و بر اساس ضوابط و مقررات مربوط ایجاد شده و یا می‌شود و با خروج فرد متصدی به هر دلیلی از آن پست، از ساختار سازمانی حذف می‌گردد.

۱۲- سازمان وابسته: سازمان وابسته بر اساس اختیارات ناشی از ماده ۵۴ قانون شهرداری بمنظور انجام امور سیاستگذاری، برنامه ریزی، کنترل، نظارت و انجام بخشی از امور تصدی‌گری شهرداری که با توجه به ماهیت آن وظایف، قابل انجام در ستاد شهرداری یا منطقه نمی‌باشند، ایجاد می‌شود. سازمان وابسته دارای اختیارات اداری و مالی است و از حیث قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری می‌باشد.

۱۳- موسسه/شرکت وابسته: موسسه/شرکت وابسته بمنظور انجام بخشی از امور تصدی‌گری یک یا چند شهرداری و بر اساس اختیارات ناشی از ماده ۸۴ قانون شهرداری تاسیس می‌شود و دارای شخصیت حقوقی مستقل است و مطابق با مفاد اساسنامه مصوب به صورت خودگردان و خودکفا اداره خواهد شد و بیش از ۵۰ درصد سهام

آن متعلق به یک یا چند شهرداری بصورت مشترک می‌باشد. اساسنامه موسسه/شرکت وابسته بر اساس فرایند مذکور در ماده ۸۴ قانون شهرداری و بند ۱۵ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ و اصلاحیه‌های بعدی آن تهیه، تصویب و به مورد اجرا گذاشته خواهد شد. اینگونه موسسه/شرکت از حیث قوانین و مقررات تابع قانون تجارت و مقررات پیش‌بینی شده در اساسنامه خواهند بود.

۱۴- منطقه شهرداری: واحد سازمانی مشخصی است که از نظر سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری است و بمنظور انجام بخشی از وظایف شهرداری در قسمتی از یک شهر با کارکردهای ویژه و سایر عوامل موثر با مرز جغرافیایی معین پیش‌بینی شده در برنامه‌ها و مطالعات شهری، در چارچوب دستورالعمل‌های مربوط در صورت لزوم ایجاد شده یا می‌شود.

۱۵- ناحیه شهرداری: واحد سازمانی مشخصی است که از نظر سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری است و به منظور انجام بخشی از وظایف منطقه یا شهرداری در محدوده یک یا چند محله با مرز جغرافیایی معین پیش‌بینی شده در برنامه‌ها و مطالعات شهری، در چارچوب دستورالعمل‌های مربوط در صورت لزوم ایجاد شده یا می‌شود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی

ماده ۴- ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی به شرح زیر است.

۱- امور چهارمین سطح سازمانی است که عهده‌دار انجام چند وظیفه از وظایف و ماموریت‌های شهرداری حسب مورد در ذیل شهردار، معاونت، اداره کل، دفتر، مدیریت، اداره و گروه قرار می‌گیرد و در راس آن مسئول امور قرار می‌گیرد. هر امور متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای دو پست سازمانی تحت نظر مسئول امور خواهد بود. در مورد آن دسته از وظایف و ماموریت‌هایی که شهرداری از طریق بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی انجام می‌دهد، می‌توان واحد سازمانی امور را بدون پست سازمانی زیرمجموعه آن پیش‌بینی نمود.

۲- گروه سومین سطح سازمانی است که عهده دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، مطالعات کاربردی است و در راس آن رئیس گروه قرار می‌گردد. هر گروه متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای چهار پست سازمانی تحت نظر رئیس گروه خواهد بود.

۳- اداره سومین سطح سازمانی است که عهده دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن اجرایی است و در راس آن رئیس اداره قرار می‌گیرد. هر اداره متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای چهار پست سازمانی تحت نظر رییس اداره خواهد بود.

۴- مدیریت دومین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری را در زمینه فعالیت‌های سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، مطالعات کاربردی و یا اجرایی بر عهده دارد و در راس مدیریت، مدیر قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای دویست هزار نفر و مراکز استان‌ها قابل پیش‌بینی است. هر مدیریت متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای هشت پست سازمانی است. مدیریت را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیر سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود.

۵- اداره کل دومین سطح سازمانی است که عهده‌دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن اجرایی است. در راس اداره کل، مدیرکل قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر قابل پیش‌بینی است. هر اداره کل متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای شانزده پست سازمانی است. اداره کل را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیرکل سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود. در صورتیکه در ذیل اداره کل چهار اداره، گروه یا بیشتر قرار گیرد، یک پست معاون مدیرکل قابل پیش‌بینی است.

۶- دفتر دومین سطح سازمانی است، که عهده‌دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مطالعات کاربردی است. در راس دفتر مدیرکل قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر قابل پیش‌بینی است. هر دفتر متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای شانزده پست سازمانی است. دفتر را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیرکل سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود. در صورتیکه در ذیل دفتر چهار گروه، اداره یا بیشتر قرار گیرد، یک پست معاون مدیرکل قابل پیش‌بینی است.

۷- معاونت بالاترین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری را برعهده دارد و در راس آن، معاون قرار می‌گیرد. هر معاونت از واحدهای سازمانی متناسب با حجم و نوع وظایف و ماموریت‌های مورد نظر تشکیل می‌شود.

فعالیت‌های تحت نظر مستقیم شهردار

ماده ۵- فعالیت‌ها و ماموریت‌های زیر می‌توانند تحت نظر مستقیم شهردار قرار گیرند.

- ارتباطات و امور بین الملل
- حراست
- بازرسی و پاسخگویی به شکایات
- حسابرسی و امور مجامع
- امور حقوقی
- ماموریت‌هایی که حسب قوانین و مقررات ذیربط و با تشخیص سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور اداره آنها می‌تواند تحت نظر مستقیم شهردار صورت می‌پذیرد.
- در شهرداری‌های بالای یک میلیون نفر جمعیت می‌توان یک پست قائم مقام شهردار پیش‌بینی نمود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در منطقه و ناحیه شهرداری

ماده ۶- از واحدهای سازمانی معاونت، اداره، گروه و امور با توجه به ویژگی‌های هر یک، حسب مورد می‌توان برای سازماندهی منطقه و ناحیه شهرداری استفاده نمود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در سازمان وابسته

ماده ۷- سازمان‌های وابسته در ذیل معاونت‌های شهرداری و یا بطور مستقیم تحت نظر شهردار سازماندهی می‌شوند. از واحدهای سازمانی معاونت، اداره، گروه و امور با توجه به ویژگی‌های هر یک، حسب مورد می‌توان برای سازماندهی سازمان وابسته استفاده نمود. در راس سازمان وابسته رئیس سازمان قرار دارد. با توجه به اینکه سازمان وابسته علاوه بر اجرای ماموریت‌های محوله عهده‌دار سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، کنترل و نظارت می‌باشد، در صورت ایجاد سازمان

وابسته، شهرداری نمی‌تواند برای مأموریتی که برای انجام آن سازمان ایجاد شده است، واحد سازمانی در ستاد و مناطق شهرداری پیش‌بینی نماید.

ماده ۸- عناوین، ضوابط و شرایط ایجاد سازمانهای وابسته به شهرداری به شرح زیر می باشد:

ردیف	نام سازمان	ضوابط و شرایط ایجاد سازمان
۱	عمران و بازآفرینی فضاهای شهری	- وجود حداقل صد هکتار مجموع بافت فرسوده، تاریخی و اسکان غیر رسمی مصوب - و حداقل پنجاه میلیارد ریال متوسط میزان اعتبار صرف شده در حوزه بافت های فرسوده، تاریخی و اسکان غیر رسمی در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان - و حداقل پانصد میلیارد ریال متوسط عملکرد بودجه عمرانی در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان
۲	سیما، منظر و فضای سبز شهری	- وجود حداقل ۱۰ متر مربع سرانه فضای سبز شهری در محدوده و حریم شهر - و وجود حداقل ۱۰۰ هکتار فضای سبز تجهیز شده شهری عمومی (کارکردهای اجتماعی)
۳	آتش نشانی و خدمات ایمنی	- وجود حداقل دو ایستگاه آتش نشانی مستقل - و انجام حداقل ۴۵۰ عملیات اطفاء و امداد در سال بر اساس متوسط سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان تبصره- در شهرهای با درجه آسیب پذیری بالا شامل همجواری با گسل زلزله بر اساس تایید مراجع قانونی ذیربط یا وجود شهرک های صنعتی و گروه صنایع و کارخانجات تولیدی در محدوده و حریم قانونی شهر یا وجود ساختمان های متعدد بلند مرتبه در محدوده و حریم قانونی شهر در صورت داشتن حداقل دو ایستگاه آتش نشانی مستقل می‌توان سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی ایجاد نمود.
۴	مدیریت پسماند	- وجود طرح جامع مدیریت پسماند مصوب - و تولید حداقل ۱۵۰ تن در روز پسماند عادی

۵	ساماندهی مشاغل شهری و فراورده های کشاورزی	• برخورداری از حداقل یک میدان مرکزی، یک بازار منطقه ای و یک بازار محله ای میوه، تره بار و فراورده های کشاورزی • یا وجود حداقل ۵۰ هزار جواز کسب صادر شده فعال برای مشاغل شهری مشمول ساماندهی مشاغل
۶	مدیریت آرمستان ها	• وجود آرامستان اصلی (مرکزی) تحت تملک شهرداری • و وجود به طور متوسط حداقل ۴ تدفین در روز در طول سال منتهی به سال درخواست با تایید مراجع قانونی ذیربط
۷	مدیریت حمل و نقل بار و مسافر	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها • و وجود حداقل ۱۵۰ اتوبوس شهری فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی شهروندان (هر اتوبوس معادل ۲ میدی بوس، ۴ مینی بوس، ۸ ون و ۱۶ تاکسی می باشد). • و وجود حداقل یک پایانه حمل و نقل برون شهری
۸	مدیریت حمل و نقل بار	• دارا بودن حداقل یک میلیون نفر جمعیت شهری • و وجود حداقل ۳۰۰ کامیون فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی بار با پلاک انتظامی زرد (هر کامیون معادل ۲ کامیونت، ۴ ون باری، ۸ وانت می باشد).
۹	مدیریت و مهندسی شبکه حمل و نقل	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها • و وجود مرکز کنترل ترافیک
۱۰	مدیریت حمل و نقل	• وجود حداقل ۲۵ مینی بوس شهری فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی شهروندان (هر اتوبوس معادل ۲ میدی بوس، ۴ مینی بوس، ۸ ون و ۱۶ تاکسی می باشد).
۱۱	حمل و نقل ریلی	• وجود مصوبه احداث خط قطار شهری از شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور
۱۲	فرهنگی، اجتماعی و ورزشی	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها

		• وجود حداقل ۲ فرهنگسرا با استانداردهای ابلاغی تحت مدیریت و نظارت شهرداری • وجود حداقل ۴ ورزشگاه، سالن ورزشی و زمین بازی با استانداردهای ابلاغی تحت مدیریت و نظارت شهرداری
۱۳	سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی	• تامین بطور متوسط حداقل ۱۰ درصد از عملکرد کل بودجه شهرداری از محل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بر اساس تفریغ بودجه مصوب شهرداری در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان • یا متوسط مجموع سقف قراردادهای مشارکتی و سرمایه گذاری در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان معادل ۲۵ درصد عملکرد بودجه
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	• مراکز استان‌ها • وجود مرکز داده با استاندارد TIA-902 حداقل با Tier3 • وجود زیرساخت ارتباطی استاندارد میان ساختمان‌های مختلف شهرداری و استانداری و دستگاههای استانی خدمت‌رسان • وجود زیرساخت ارتباطی استاندارد با شهرداری‌های استان

تبصره- در صورتی که پس از ابلاغ این ضوابط، وظایف قانونی جدیدی برای شهرداری‌ها در راستای تحقق مدیریت جامع شهری در مراجع قانونی ذیربط به تایید و تصویب برسد، سازمان می‌تواند در موارد خاص با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نسبت به پیش‌بینی سازمانی جدید با ضوابط و شرایط لازم اقدام نماید.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در موسسه/شرکت وابسته

ماده ۹- سازماندهی موسسه/شرکت وابسته بر اساس ضوابط و مقررات پیش بینی شده در اساسنامه آن‌ها می‌باشد. موسسه/شرکت وابسته در ذیل معاونت های شهرداری و یا بطور مستقیم تحت نظر شهردار قرار می‌گیرند. کارمندان موسسه/شرکت وابسته از حیث قوانین و مقررات تابع احکام پیش بینی شده در اساسنامه مصوب و قانون تجارت می‌باشند و شهرداری هیچ گونه تعهد و یا مسئولیت استخدامی در قبال این کارمندان ندارد و هرگونه مأموریت و انتقال کارکنان موسسه/شرکت وابسته به ستاد شهرداری، منطقه، ناحیه و سازمان های وابسته و سایر موسسات و شرکتهای

وابسته و بالعکس ممنوع می‌باشد. در صورت ایجاد موسسه/شرکت وابسته، شهرداری نمی‌تواند برای مأموریتی که برای انجام آن موسسه/شرکت وابسته ایجاد شده است سازمان وابسته پیش‌بینی نماید.

ضوابط کمی ساختار سازمانی

ماده ۱۰- ضوابط کمی حاکم بر طراحی ساختار سازمانی به شرح زیر است.

۱- برای شهرهای ده هزار تا یک میلیون و پانصد هزار نفر جمعیت، حداکثر به ازای هر هزار نفر جمعیت، دو پست سازمانی و به ازای هر دو هزار نفر بیشتر از یک میلیون و پانصد هزار نفر یک پست سازمانی برای ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی قابل پیش‌بینی می‌باشد. برای شهرهای با جمعیت کمتر از ده هزار نفر، بر اساس شرایط و ویژگی‌های خاص هر شهر تا سقف ۲۰ پست سازمانی قابل پیش‌بینی می‌باشد.

۲- سقف پست‌های سازمانی سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی برای شهرهای زیر یک میلیون و پانصد هزار نفر جمعیت، حداکثر به ازای هر سه هزار نفر جمعیت دو پست سازمانی و به ازای هر هزار نفر بیشتر از یک میلیون و پانصد هزار نفر یک پست سازمانی قابل پیش‌بینی می‌باشد.

۳- نسبت تعداد پست‌های مدیریتی و سرپرستی به استثناء مسئول امور، به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۱۵ درصد می‌باشد.

۴- نسبت تعداد کل پست‌های پشتیبانی به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۲۰ درصد می‌باشد.

۵- نسبت تعداد کل پست‌های ستاد شهرداری در شهرداری‌های بالای دویست هزار نفر جمعیت به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۲۵ درصد می‌باشد.

۶- شهرداری‌های بالای یک میلیون نفر جمعیت می‌توانند حداکثر (۶) معاون شهردار، شهرداری‌های پانصد هزار نفر جمعیت تا یک میلیون نفر جمعیت حداکثر (۵) معاون شهردار، شهرداری‌های دویست هزار نفر جمعیت تا پانصد هزار نفر جمعیت حداکثر (۴) معاون شهردار و شهرداری‌های پنجاه هزار نفر جمعیت تا دویست هزار نفر جمعیت شهرداری‌ها حداکثر (۳) معاون شهردار و شهرداری‌های ده هزار نفر جمعیت تا پنجاه هزار نفر جمعیت

حداکثر (۱) معاون شهردار در ساختار سازمانی خود پیش‌بینی نمایند. به شهرداری‌های مراکز استان با کمتر از دویست هزار نفر جمعیت حداکثر (۴) معاون شهردار تعلق می‌گیرد. در صورتی که پس از ابلاغ ضوابط سازماندهی شهرداری‌ها، وظایف قانونی جدیدی برای شهرداری‌ها در راستای تحقق مدیریت جامع شهری در مراجع قانونی ذیربط به تصویب برسد، سازمان می‌تواند در موارد خاص با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از محدودیت این بند عدول نماید.

۷- تعداد پست مشاور زیر نظر شهردار برای شهرداری‌های بالای دویست هزار نفر جمعیت و مراکز استان‌ها حداکثر به تعداد معاونین آن خواهد بود.

فرایند طراحی و تصویب ساختار سازمانی

ماده ۱۱- ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب پس از یک دوره چهارساله متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار خواهد گرفت. فرایند تهیه و تصویب ساختار سازمانی در شهرداری‌ها به شرح زیر است:

۱- انجام مطالعات لازم درخصوص معماری و طراحی سازمانی به منظور تهیه ساختار سازمانی شامل توزیع اختیارات و مسئولیت‌ها در قالب ستاد، مناطق، نواحی، سازمانهای وابسته و موسسات/شرکتهای وابسته توسط شهرداری با رعایت سیاستهای موضوع ماده ۲ این ضابطه و طرق ذیل برای انجام وظایف و مأموریت‌های شهرداری

الف- خرید خدمات از بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری

ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی

ج- واگذاری مدیریت واحدهای شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات

د- انجام بخشی از امور تصدی‌گری توسط موسسه/شرکت وابسته در صورت عدم امکان استفاده از شیوه‌های
الف تا ج

ه- انجام بخشی از وظایف تصدی‌گری توسط ستاد شهرداری، منطقه، ناحیه، سازمان وابسته در صورت عدم امکان استفاده از شیوه‌های الف تا د

۲- تهیه و تنظیم نمودار سازمانی برای ستاد شهرداری، مناطق، نواحی، به همراه عناوین سازمانهای وابسته و موسسات/شرکتهای وابسته توسط شهرداری و ارسال آن به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور براساس ضوابط ساختار سازمانی شهرداریها با اطلاع شورای اسلامی شهر جهت تصویب و ابلاغ.

۳- تهیه و تنظیم سازمان تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمانهای وابسته، در سقف پست‌های سازمانی مصوب و نمودار سازمانی تایید شده با رعایت ضوابط ابلاغی و ارائه آن به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.

۴- انجام تغییرات لازم بر روی اساسنامه موسسات/شرکتهای وابسته و پیشنهاد اساسنامه اصلاحی به شورای اسلامی شهر و ارائه آن پس از تصویب شورای اسلامی شهر، به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.

ضوابط تشکیلاتی شهرداریها در ۱۱ ماده و یک تبصره و دوازده صفحه در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲ به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است.

شماره: ۱۱۶۴۵

تاریخ: ۹۲، ۲، ۲

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

بسمه تعالی

برادر ارجمند جناب آقای خندان دل
معاون محترم وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

باسلام،

پیرو بررسی‌های مشترک در خصوص ضوابط ساختار سازمانی شهرداری‌ها و بازگشت به نامه شماره ۳۷۳۴ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱ آن سازمان به استناد تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن، « ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها » با رعایت موارد ذیل جهت اجرا، به پیوست در یازده ماده و یک تبصره و دوازده صفحه ابلاغ می‌گردد.

۱- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، بصورت حداکثری می‌باشد، بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تأثیرگذار، تعداد پست‌های سازمانی شهرداری با رعایت سایر ضوابط کمی در سقف مذکور بررسی و ابلاغ شود.

۲- نسخه ای از ساختار سازمانی شهرداری‌ها که بر اساس ضوابط پیوست تهیه و به تایید رسیده است به این سازمان ارسال شود.

۳- این سازمان نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای ضوابط ابلاغی در شهرداری‌ها بعمل آورده و عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده هر گونه انحراف، ساختار سازمانی ملفی الاثر و ابطال می‌شود.

۴- با ابلاغ این ضوابط تمامی اختیارات گذشته که به وزارت کشور در این حوزه تفویض گردیده است ملفی الاثر اعلام می‌گردد.

محمود عسکری آزاد

جانشین رئیس در توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

رونوشت:

معاونت نوسازی اداری جهت نظارت و اقدام لازم بر حسن اجرای ضوابط

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

وزیر

تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۰
شماره ۱۹۲۷۴
پیوست

استانداران محترم سراسر کشور

با سلام و احترام؛

به استناد ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن و به منظور تحقق بند ده سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز» و همچنین در اجرای طرح بهینه‌سازی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، نقشه راه نوسازی و تحول در مدیریت و نظام اداری شهرداری‌های کشور ابلاغی در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۱۴، «ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها» که بر اساس تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است، برای اجرا به پیوست ابلاغ می‌گردد. شهرداری‌های سراسر کشور موظفند حداکثر ظرف مدت یکسال از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، ساختار سازمانی خود را با این ضوابط تشکیلاتی انطباق دهند.

مقتضی است در اجرای ضوابط مذکور، موارد زیر رعایت گردد.

- ۱- راهبردهای انجام وظایف و ارائه خدمات در شهرداری‌ها به شرح ذیل می‌بایست در طراحی فرایندها و ساختار سازمانی شهرداری‌ها، مورد توجه و تاکید قرار گیرد.
 - الف- خرید خدمات از بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری.
 - ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

وزیر

تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲
شماره ۱۹۲۷۴
پوست

ج- واگذاری مدیریت اماکن متعلق به شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات.

۲- فرایند تهیه و تایید ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر اساس ضوابط تشکیلاتی عبارت است از:

- مطالعه مأموریت‌ها و وظایف شهرداری و توزیع آنها در صورت لزوم در ستاد، منطقه، ناحیه، سازمان و موسسه/شرکت وابسته حسب مورد در قالب واحدهای سازمانی توسط شهرداری و ارائه نمودار سازمانی به شورای اداری و استخدامی ذیربط برای بررسی.
- بررسی نمودار سازمانی پیشنهادی شهرداری و تایید آن در شورای اداری و استخدامی ذیربط و ارائه به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.
- پیشنهاد تشکیلات تفصیلی توسط شهرداری در چارچوب نمودار سازمانی مصوب ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید توسط شورای اداری و استخدامی ذیربط.
- ارائه تشکیلات تفصیلی پیشنهادی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید نهایی و ابلاغ برای اجرا.

۳- ساختار سازمانی سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها بر اساس فرایند بند یک این بخشنامه تهیه و به تایید خواهد رسید. سازمان‌های وابسته لازم است تا بر اساس ضوابط و شرایط مندرج در این ضوابط، تطبیق داده شوند.

۴- از تاریخ تصویب و ابلاغ این بخشنامه هر گونه تغییر و اصلاح در ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر مبنای این ضوابط خواهد بود و شهرداری‌ها با توجه به تکالیف مذکور و متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید، ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب را پس از یک دوره چهارساله مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار می‌دهند.

۵- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، به صورت حداکثری می‌باشد. بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

وزیر

تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲
شماره ۱۹۲۷۴
پوست

مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری مجاز است و رعایت آن در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌ها الزامی می‌باشد.

۶- در چارچوب ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها تایید و ابلاغ ساختار سازمانی شهرداری‌های شهرهای با جمعیت صد هزار نفر و کمتر (بر اساس آخرین سرشماری رسمی کشور) به استثناء ایجاد موسسه/ شرکت وابسته به استانداری‌ها تفویض می‌گردد. لازم است تا در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌های مذکور، ضمن رعایت دقیق ضوابط تشکیلاتی ابلاغی با برگزاری جلسات کارشناسی با مسئولین شهرداری‌های ذیربط نسبت به طراحی سازمانی چابک، متناسب و منطقی با مدنظر قرار دادن عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار اقدام نموده و پس از تایید شورای اداری و استخدای شهرداری‌های آن استان ابلاغ گردد. همچنین بمنظور نظارت بر حسن اجرای ضوابط، ضروری است تا نسخه‌ای از ساختار سازمانی شهرداری‌های مربوط را ظرف مدت پانزده روز پس از ابلاغ ساختار سازمانی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ارسال نمایند.

ضمناً سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای این ضوابط در شهرداری‌ها بعمل آورده و تاکید می‌نماید هرگونه عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده ساختار سازمانی ملغی‌الاثرب و ابطال می‌شود.

عبدالرضا رحمانی فضلی

رونوشت:

شهرداران محترم اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز، قم، کرج، مشهد برای آگاهی و اقدام لازم

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴ / ۲۸

شماره: ۱۹۲۷۴

استانداران محترم سراسر کشور

با سلام و احترام؛

به استناد ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن و به منظور تحقق بند ده سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز» و همچنین در اجرای طرح بهینه‌سازی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، نقشه راه نوسازی و تحول در مدیریت و نظام اداری شهرداری‌های کشور ابلاغی در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۱۴، «ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها» که بر اساس تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است، برای اجرا به پیوست ابلاغ می‌گردد. شهرداری‌های سراسر کشور موظفند حداکثر ظرف مدت یکسال از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، ساختار سازمانی خود را با این ضوابط تشکیلاتی انطباق دهند.

مقتضی است در اجرای ضوابط مذکور، موارد زیر رعایت گردد.

- ۱- راهبردهای انجام وظایف و ارائه خدمات در شهرداری‌ها به شرح ذیل می‌بایست در طراحی فرایندها و ساختار سازمانی شهرداری‌ها، مورد توجه و تاکید قرار گیرد.
 - الف- خرید خدمات از بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری.
 - ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی.
 - ج- واگذاری مدیریت اماکن متعلق به شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

شماره: ۱۹۲۷ع

۲- فرایند تهیه و تایید ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر اساس ضوابط تشکیلاتی عبارت است از:

- مطالعه مأموریت‌ها و وظایف شهرداری و توزیع آنها در صورت لزوم در ستاد، منطقه، ناحیه، سازمان و موسسه/شرکت وابسته حسب مورد در قالب واحدهای سازمانی توسط شهرداری و ارائه نمودار سازمانی به شورای اداری و استخدامی ذیربط برای بررسی.
- بررسی نمودار سازمانی پیشنهادی شهرداری و تایید آن در شورای اداری و استخدامی ذیربط و ارائه به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.
- پیشنهاد تشکیلات تفصیلی توسط شهرداری در چارچوب نمودار سازمانی مصوب ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید توسط شورای اداری و استخدامی ذیربط.
- ارائه تشکیلات تفصیلی پیشنهادی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید نهایی و ابلاغ برای اجرا.

۳- ساختار سازمانی سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها بر اساس فرایند بند یک این بخشنامه تهیه و به تایید خواهد رسید. سازمان‌های وابسته لازم است تا بر اساس ضوابط و شرایط مندرج در این ضوابط، تطبیق داده شوند.

۴- از تاریخ تصویب و ابلاغ این بخشنامه هر گونه تغییر و اصلاح در ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر مبنای این ضوابط خواهد بود و شهرداری‌ها با توجه به تکالیف مذکور و متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید، ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب را پس از یک دوره چهارساله مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار می‌دهند.

۵- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، به صورت حداکثری می‌باشد. بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار، تعداد پست‌های سازمانی شهرداری با رعایت سایر ضوابط کمی در سقف مذکور بررسی و اقدام شود. بدیهی است ایجاد هرگونه واحد سازمانی در شهرداری صرفاً در چارچوب وظایف قانونی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰
شماره: ۱۹۲۷۴

مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری مجاز است و رعایت آن در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌ها الزامی می‌باشد.

۶- در چارچوب ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها تایید و ابلاغ ساختار سازمانی شهرداری‌های شهرهای با جمعیت صد هزار نفر و کمتر (بر اساس آخرین سرشماری رسمی کشور) به استثناء ایجاد موسسه/ شرکت وابسته به استانداری‌ها تفویض می‌گردد. لازم است تا در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌های مذکور، ضمن رعایت دقیق ضوابط تشکیلاتی ابلاغی با برگزاری جلسات کارشناسی با مسئولین شهرداری‌های ذیربط نسبت به طراحی سازمانی چابک، متناسب و منطقی با مدنظر قرار دادن عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار اقدام نموده و پس از تایید شورای اداری و استخدامی شهرداری‌های آن استان ابلاغ گردد. همچنین بمنظور نظارت بر حسن اجرای ضوابط، ضروری است تا نسخه‌ای از ساختار سازمانی شهرداری‌های مربوط را ظرف مدت پانزده روز پس از ابلاغ ساختار سازمانی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ارسال نمایند.

ضمناً سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای این ضوابط در شهرداری‌ها بعمل آورده و تاکید می‌نماید هرگونه عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده ساختار سازمانی ملغی‌الاثرب و ابطال می‌شود.

عبدالرضا رحمانی فضلی

رونوشت:

جناب آقای مهندس خندان‌دل ریاست محترم سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور برای آگاهی
شهرداران محترم اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز، قم، کرج، مشهد برای آگاهی و اقدام لازم

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

شماره: ۱۹۲۷۴

استانداران محترم سراسر کشور

با سلام و احترام؛

به استناد ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن و به منظور تحقق بند ده سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر «چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری در جهت تحقق اهداف چشم‌انداز» و همچنین در اجرای طرح بهینه‌سازی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، نقشه راه نوسازی و تحول در مدیریت و نظام اداری شهرداری‌های کشور ابلاغی در تاریخ ۱۳۹۳/۲/۱۴، «ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها» که بر اساس تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است، برای اجرا به پیوست ابلاغ می‌گردد. شهرداری‌های سراسر کشور موظفند حداکثر ظرف مدت یکسال از تاریخ ابلاغ این بخشنامه، ساختار سازمانی خود را با این ضوابط تشکیلاتی انطباق دهند.

مقتضی است در اجرای ضوابط مذکور، موارد زیر رعایت گردد.

۱- راهبردهای انجام وظایف و ارائه خدمات در شهرداری‌ها به شرح ذیل می‌بایست در طراحی فرایندها و ساختار سازمانی شهرداری‌ها، مورد توجه و تاکید قرار گیرد.

الف- خرید خدمات از بخش‌تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری.

ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

شماره: ۱۹۲۷۴

ج- واگذاری مدیریت اماکن متعلق به شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکل‌های حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات.

۲- فرایند تهیه و تایید ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر اساس ضوابط تشکیلاتی عبارت است از:

- مطالعه مأموریت‌ها و وظایف شهرداری و توزیع آنها در صورت لزوم در ستاد، منطقه، ناحیه، سازمان و موسسه/شرکت وابسته حسب مورد در قالب واحدهای سازمانی توسط شهرداری و ارائه نمودار سازمانی به شورای اداری و استخدامی ذیربط برای بررسی.

- بررسی نمودار سازمانی پیشنهادی شهرداری و تایید آن در شورای اداری و استخدامی ذیربط و ارائه به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور.

- پیشنهاد تشکیلات تفصیلی توسط شهرداری در چارچوب نمودار سازمانی مصوب ابلاغی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید توسط شورای اداری و استخدامی ذیربط.

- ارائه تشکیلات تفصیلی پیشنهادی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و تایید نهایی و ابلاغ برای اجرا.

۳- ساختار سازمانی سازمان‌های وابسته به شهرداری‌ها بر اساس فرایند بند یک این بخشنامه تهیه و به تایید خواهد رسید. سازمان‌های وابسته لازم است تا بر اساس ضوابط و شرایط مندرج در این ضوابط، تطبیق داده شوند.

۴- از تاریخ تصویب و ابلاغ این بخشنامه هر گونه تغییر و اصلاح در ساختار سازمانی شهرداری‌ها بر مبنای این ضوابط خواهد بود و شهرداری‌ها با توجه به تکالیف مذکور و متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید، ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب را پس از یک دوره چهارساله مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار می‌دهند.

۵- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، به صورت حداکثری می‌باشد. بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

شماره: ۱۹۲۷۴

مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری مجاز است و رعایت آن در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌ها الزامی می‌باشد.

۶- در چارچوب ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها تایید و ابلاغ ساختار سازمانی شهرداری‌های شهرهای با جمعیت صد هزار نفر و کمتر (بر اساس آخرین سرشماری رسمی کشور) به استثناء ایجاد موسسه/ شرکت وابسته به استانداری‌ها تفویض می‌گردد. لازم است تا در بررسی ساختار سازمانی شهرداری‌های مذکور، ضمن رعایت دقیق ضوابط تشکیلاتی ابلاغی با برگزاری جلسات کارشناسی با مسئولین شهرداری‌های ذیربط نسبت به طراحی سازمانی چابک، متناسب و منطقی با مدنظر قرار دادن عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تاثیرگذار اقدام نموده و پس از تایید شورای اداری و استخدای شهرداری‌های آن استان ابلاغ گردد. همچنین بمنظور نظارت بر حسن اجرای ضوابط، ضروری است تا نسخه‌ای از ساختار سازمانی شهرداری‌های مربوط را ظرف مدت پانزده روز پس از ابلاغ ساختار سازمانی به سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور ارسال نمایند.

ضمناً سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای این ضوابط در شهرداری‌ها بعمل آورده و تاکید می‌نماید هرگونه عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده ساختار سازمانی ملغی‌الاثروابطال می‌شود.

عبدالرضا رحمانی فضایی

رونوشت:

شهرداران محترم اصفهان، اهواز، تبریز، شیراز، قم، کرج، مشهد برای آگاهی و اقدام لازم

هوشنگ خندان-دل-معاون عمرانی و توسعه امور شهری و روستایی	محمد حسن آبادی-مدیرکل دفتر نوسازی، تحول اداری و فناوری اطلاعات
۹۴.۲.۱۹	

بنام خدا

ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها

به منظور تحقق بند ۱۰ سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) مبنی بر چابک سازی، متناسب سازی و منطقی ساختن تشکیلات نظام اداری و در اجرای ماده ۵۴ قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴ مبنی بر تهیه سازمان اداری شهرداریها با اطلاع شورای اسلامی شهر و تصویب وزارت کشور و تبصره ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳ مبنی بر اخذ موافقت سازمان امور اداری و استخدامی در رابطه با هر نوع وضع، اصلاح و تغییر تشکیلات شهرداری‌ها، ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها به شرح زیر ابلاغ می‌گردد.

دامنه شمول

ماده ۱- این ضوابط مشمول تمامی شهرداریها، سازمانها، موسسات و شرکت‌های وابسته به آنها می‌باشد.

سیاست‌ها و اصول حاکم

ماده ۲- سیاست‌ها و اصول حاکم در طراحی و اجرای ساختار سازمانی شهرداریها به شرح زیر می‌باشد.

- جایگزینی راهبرد خرید خدمات به جای تولید و ارائه مستقیم خدمات
- منطقی و متناسب‌سازی، چابک سازی و افزایش انعطاف تشکیلات و ساختار اداری
- کاهش سطوح سازمانی، تجمیع واحدهای سازمانی متجانس
- رعایت اصل عدم تمرکز در توزیع متناسب اختیارات و مسئولیت‌ها
- توسعه ارایه خدمات از طریق برون سپاری و حذف و اصلاح پست‌های مرتبط
- جامع نگری، همسوسازی و هماهنگی میان سطوح مختلف سازمانی
- تاکید بر سیاستگذاری، برنامه ریزی، هدایت و نظارت در حوزه های ستادی
- استفاده از ظرفیتهای موجود و توسعه ظرفیت های جدید در شکل‌های حرفه ای و صنفی و بخش خصوصی و تعاونی برای ارائه خدمات قابل واگذاری
- بازمهندسی روش‌ها و فرایندهای انجام وظایف و توسعه فناوری‌های نوین اداری و فناوری اطلاعات و ارتباطات

- ایجاد هرگونه واحد سازمانی در شهرداری صرفاً در چارچوب وظایف قانونی مصوب شهرداری در حوزه مدیریت شهری

تعاریف و اصطلاحات ساختاری

ماده ۳- تعاریف و اصطلاحات بکار رفته در این ضوابط به شرح زیر است.

- ۱- **ضوابط تشکیلاتی:** ضوابطی است که سیاست‌ها و اصول حاکم بر ساختار سازمانی، تعاریف و اصطلاحات ساختاری، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در شهرداری، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در سازمان وابسته، ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در موسسه یا شرکت وابسته و ضوابط کمی ساختار سازمانی نظیر تعداد سطوح سازمانی، واحدهای سازمانی، تعداد و نوع پستهای سازمانی و چگونگی توزیع وظایف را تعیین می‌نماید.
- ۲- **واحد سازمانی:** از اجزای ساختار سازمانی است که در یکی از سطوح سازمانی با عناوینی چون معاونت، اداره کل، دفتر، مدیریت، اداره، گروه و امور، عهده‌دار انجام وظایف متجانس و مرتبط با اهداف اصلی شهرداری می‌باشد.
- ۳- **سطح سازمانی:** هر یک از مقاطع تشکیل دهنده سلسله مراتب سازمانی است که جزء رده مدیریتی و سرپرستی قرار می‌گیرد. هر سطح سازمانی از یک یا چند واحد سازمانی مربوط به آن سطح، ایجاد می‌شود.
- ۴- **نمودار سازمانی:** نموداری است که بصورت شماتیک سطوح سازمانی، روابط و سلسله مراتب واحدهای سازمانی را نشان می‌دهد. این نمودار تا دو یا سه سطح سازمانی را نمایش می‌دهد. در این نمودار عناوین سازمان وابسته، شرکت/موسسه وابسته و یک سطح سازمانی از منطقه در صورت وجود نشان داده می‌شود.
- ۵- **ساختار سازمانی:** تعیین کننده حدود وظایف و اختیارات، سلسله مراتب، سطوح سازمانی و نحوه تقسیم و توزیع وظایف واحدهای سازمانی می‌باشد و شامل نمودار سازمانی، پست‌های سازمانی و شرح وظایف آنها است.
- ۶- **پست سازمانی:** عبارت از جایگاهی در ساختار سازمانی شهرداری به منظور تصدی یک کارمند رسمی یا پیمانی برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص است.

۷- سازمان تفصیلی: مجموعه ای است که با توجه به نتایج حاصل از برنامه ریزی نیروی انسانی سازمان و در چارچوب نمودار سازمانی شامل تعداد، عناوین، شماره و ردیف پستها و شرح وظایف واحدهای سازمانی در یک دوره زمانی مشخص می‌باشد.

۸- امور تصدی‌گری: آن دسته از وظایف شهرداری به استثناء امور سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، ضابطه‌گذاری، هدایت، راهبری، کنترل و نظارت در حوزه‌های مختلف ماموریتی شهرداری از قبیل انجام فعالیت‌های عمرانی شهر - احداث، اصلاح و نگهداری معابر - پیاده‌روسازی - احداث پارکینگ عمومی - پل عابرپیاده - ایجاد و نگهداری پایانه‌های مسافربری - ایجاد، حفظ و نگهداری باغ‌ها و پارک‌های عمومی - احداث فضاها و اماکن شهری - تنظیف و پاکسازی معابر و فضاهای شهری - جمع‌آوری و دفن بهداشتی زباله - حمل و نقل شهری - آموزش شهروندی - تعمیر و نگهداری زیرساخت‌های شهری می‌باشد.

۹- پست مدیریتی و سرپرستی: جایگاه سازمانی است که اشخاص متصدی آن وظیفه هدایت، نظارت، کنترل و سازماندهی کارکنان تحت مدیریت و سرپرستی خود و یا ارائه دهندگان خدمات به شهرداری را بعهده دارند.

۱۰- پست پشتیبانی: جایگاه سازمانی است که اشخاص متصدی آن عهده دار مشاغل هستند که وظایف آن مشاغل بطور مستقیم در جهت تحقق اهداف شهرداری نبوده بلکه زمینه‌ها و موجبات انجام وظایف و اهداف اصلی شهرداری را فراهم می‌آورند و به واحدهای ذیربط در شهرداری خدمت ارائه می‌دهند.

۱۱- پست بانام: جایگاه سازمانی است که اختصاص به فرد معینی داشته و بر اساس ضوابط و مقررات مربوط ایجاد شده و یا می‌شود و با خروج فرد متصدی به هر دلیلی از آن پست، از ساختار سازمانی حذف می‌گردد.

۱۲- سازمان وابسته: سازمان وابسته بر اساس اختیارات ناشی از ماده ۵۴ قانون شهرداری بمنظور انجام امور سیاستگذاری، برنامه ریزی، کنترل، نظارت و انجام بخشی از امور تصدی‌گری شهرداری که با توجه به ماهیت آن وظایف، قابل انجام در ستاد شهرداری یا منطقه نمی‌باشند، ایجاد می‌شود. سازمان وابسته دارای اختیارات اداری و مالی است و از حیث قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری می‌باشد.

۱۳- موسسه/شرکت وابسته: موسسه/شرکت وابسته بمنظور انجام بخشی از امور تصدی‌گری یک یا چند شهرداری و بر اساس اختیارات ناشی از ماده ۸۴ قانون شهرداری تاسیس می‌شود و دارای شخصیت حقوقی مستقل است و مطابق با مفاد اساسنامه مصوب به صورت خودگردان و خودکفا اداره خواهد شد و بیش از ۵۰ درصد سهام

آن متعلق به یک یا چند شهرداری بصورت مشترک می‌باشد. اساسنامه موسسه/شرکت وابسته بر اساس فرایند مذکور در ماده ۸۴ قانون شهرداری و بند ۱۵ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ و اصلاحیه‌های بعدی آن تهیه، تصویب و به مورد اجرا گذاشته خواهد شد. اینگونه موسسه/شرکت از حیث قوانین و مقررات تابع قانون تجارت و مقررات پیش‌بینی شده در اساسنامه خواهند بود.

۱۴- منطقه شهرداری: واحد سازمانی مشخصی است که از نظر سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری است و بمنظور انجام بخشی از وظایف شهرداری در قسمتی از یک شهر با کارکردهای ویژه و سایر عوامل موثر با مرز جغرافیایی معین پیش‌بینی شده در برنامه‌ها و مطالعات شهری، در چارچوب دستورالعمل‌های مربوط در صورت لزوم ایجاد شده یا می‌شود.

۱۵- ناحیه شهرداری: واحد سازمانی مشخصی است که از نظر سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و قوانین و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی تابع شهرداری است و به منظور انجام بخشی از وظایف منطقه یا شهرداری در محدوده یک یا چند محله با مرز جغرافیایی معین پیش‌بینی شده در برنامه‌ها و مطالعات شهری، در چارچوب دستورالعمل‌های مربوط در صورت لزوم ایجاد شده یا می‌شود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی

ماده ۴- ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی به شرح زیر است.

۱- امور چهارمین سطح سازمانی است که عهده‌دار انجام چند وظیفه از وظایف و ماموریت‌های شهرداری حسب مورد در ذیل شهردار، معاونت، اداره کل، دفتر، مدیریت، اداره و گروه قرار می‌گیرد و در راس آن مسئول امور قرار می‌گیرد. هر امور متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای دو پست سازمانی تحت نظر مسئول امور خواهد بود. در مورد آن دسته از وظایف و ماموریت‌هایی که شهرداری از طریق بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی انجام می‌دهد، می‌توان واحد سازمانی امور را بدون پست سازمانی زیرمجموعه آن پیش‌بینی نمود.

۲- گروه سومین سطح سازمانی است که عهده دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، مطالعات کاربردی است و در راس آن رئیس گروه قرار می‌گردد. هر گروه متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای چهار پست سازمانی تحت نظر رئیس گروه خواهد بود.

۳- اداره سومین سطح سازمانی است که عهده دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن اجرایی است و در راس آن رئیس اداره قرار می‌گردد. هر اداره متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای چهار پست سازمانی تحت نظر رییس اداره خواهد بود.

۴- مدیریت دومین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری را در زمینه فعالیت‌های سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، مطالعات کاربردی و یا اجرایی بر عهده دارد و در راس مدیریت، مدیر قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای دویست هزار نفر و مراکز استان‌ها قابل پیش‌بینی است. هر مدیریت متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای هشت پست سازمانی است. مدیریت را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیر سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود.

۵- اداره کل دومین سطح سازمانی است که عهده‌دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن اجرایی است. در راس اداره کل، مدیرکل قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر قابل پیش‌بینی است. هر اداره کل متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای شانزده پست سازمانی است. اداره کل را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیرکل سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود. در صورتیکه در ذیل اداره کل چهار اداره، گروه یا بیشتر قرار گیرد، یک پست معاون مدیرکل قابل پیش‌بینی است.

۶- دفتر دومین سطح سازمانی است، که عهده‌دار انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری می‌باشد و وجه غالب وظایف آن سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و مطالعات کاربردی است. در راس دفتر مدیرکل قرار می‌گیرد. این واحد سازمانی تنها برای شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر قابل پیش‌بینی است. هر دفتر متناسب با وظایف و ماموریت‌های محوله حداقل دارای شانزده پست سازمانی است. دفتر را می‌توان از واحدهای سازمانی اداره، گروه، امور و یا حسب ماموریت‌ها و وظایف محوله، پستهای سازمانی که بطور مستقیم تحت نظارت مدیرکل سازماندهی می‌شود، ایجاد نمود. در صورتیکه در ذیل دفتر چهار گروه، اداره یا بیشتر قرار گیرد، یک پست معاون مدیرکل قابل پیش‌بینی است.

۷- معاونت بالاترین سطح سازمانی است که انجام بخشی از وظایف و ماموریت‌های شهرداری را برعهده دارد و در راس آن، معاون قرار می‌گیرد. هر معاونت از واحدهای سازمانی متناسب با حجم و نوع وظایف و ماموریت‌های مورد نظر تشکیل می‌شود.

فعالیت‌های تحت نظر مستقیم شهردار

ماده ۵- فعالیت‌ها و ماموریت‌های زیر می‌توانند تحت نظر مستقیم شهردار قرار گیرند.

- ارتباطات و امور بین الملل
- حراست
- بازرسی و پاسخگویی به شکایات
- حسابرسی و امور مجامع
- امور حقوقی
- ماموریت‌هایی که حسب قوانین و مقررات ذیربط و با تشخیص سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور اداره آنها می‌تواند تحت نظر مستقیم شهردار صورت می‌پذیرد.
- در شهرداری‌های بالای یک میلیون نفر جمعیت می‌توان یک پست قائم مقام شهردار پیش‌بینی نمود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در منطقه و ناحیه شهرداری

ماده ۶- از واحدهای سازمانی معاونت، اداره، گروه و امور با توجه به ویژگی‌های هر یک، حسب مورد می‌توان برای سازماندهی منطقه و ناحیه شهرداری استفاده نمود.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در سازمان وابسته

ماده ۷- سازمان‌های وابسته در ذیل معاونت‌های شهرداری و یا بطور مستقیم تحت نظر شهردار سازماندهی می‌شوند. از واحدهای سازمانی معاونت، اداره، گروه و امور با توجه به ویژگی‌های هر یک، حسب مورد می‌توان برای سازماندهی سازمان وابسته استفاده نمود. در راس سازمان وابسته رئیس سازمان قرار دارد. با توجه به اینکه سازمان وابسته علاوه بر اجرای ماموریت‌های محوله عهده‌دار سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، کنترل و نظارت می‌باشد، در صورت ایجاد سازمان

وابسته، شهرداری نمی‌تواند برای مأموریتی که برای انجام آن سازمان ایجاد شده است، واحد سازمانی در ستاد و مناطق شهرداری پیش‌بینی نماید.

ماده ۸- عناوین، ضوابط و شرایط ایجاد سازمانهای وابسته به شهرداری به شرح زیر می باشد:

ردیف	نام سازمان	ضوابط و شرایط ایجاد سازمان
۱	عمران و بازآفرینی فضاهای شهری	- وجود حداقل صد هکتار مجموع بافت فرسوده، تاریخی و اسکان غیر رسمی مصوب - و حداقل پنجاه میلیارد ریال متوسط میزان اعتبار صرف شده در حوزه بافت های فرسوده، تاریخی و اسکان غیر رسمی در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان - و حداقل پانصد میلیارد ریال متوسط عملکرد بودجه عمرانی در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان
۲	سیما، منظر و فضای سبز شهری	- وجود حداقل ۱۰ متر مربع سرانه فضای سبز شهری در محدوده و حریم شهر - و وجود حداقل ۱۰۰ هکتار فضای سبز تجهیز شده شهری عمومی (کارکردهای اجتماعی)
۳	آتش نشانی و خدمات ایمنی	- وجود حداقل دو ایستگاه آتش نشانی مستقل - و انجام حداقل ۴۵۰ عملیات اطفاء و امداد در سال بر اساس متوسط سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان تبصره- در شهرهای با درجه آسیب پذیری بالا شامل همجواری با گسل زلزله بر اساس تایید مراجع قانونی ذیربط یا وجود شهرک های صنعتی و گروه صنایع و کارخانجات تولیدی در محدوده و حریم قانونی شهر یا وجود ساختمان های متعدد بلند مرتبه در محدوده و حریم قانونی شهر در صورت داشتن حداقل دو ایستگاه آتش نشانی مستقل می‌توان سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی ایجاد نمود.
۴	مدیریت پسماند	- وجود طرح جامع مدیریت پسماند مصوب - و تولید حداقل ۱۵۰ تن در روز پسماند عادی

۵	ساماندهی مشاغل شهری و فراورده های کشاورزی	• برخورداری از حداقل یک میدان مرکزی، یک بازار منطقه ای و یک بازار محله ای میوه، تره بار و فراورده های کشاورزی • یا وجود حداقل ۵۰ هزار جواز کسب صادر شده فعال برای مشاغل شهری مشمول ساماندهی مشاغل
۶	مدیریت آرمستان ها	• وجود آرامستان اصلی (مرکزی) تحت تملک شهرداری • و وجود به طور متوسط حداقل ۴ تدفین در روز در طول سال منتهی به سال درخواست با تایید مراجع قانونی ذیربط
۷	مدیریت حمل و نقل بار و مسافر	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها • و وجود حداقل ۱۵۰ اتوبوس شهری فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی شهروندان (هر اتوبوس معادل ۲ میدی بوس، ۴ مینی بوس، ۸ ون و ۱۶ تاکسی می باشد). • و وجود حداقل یک پایانه حمل و نقل برون شهری
۸	مدیریت حمل و نقل بار	• دارا بودن حداقل یک میلیون نفر جمعیت شهری • و وجود حداقل ۳۰۰ کامیون فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی بار با پلاک انتظامی زرد (هر کامیون معادل ۲ کامیونت، ۴ ون باری، ۸ وانت می باشد).
۹	مدیریت و مهندسی شبکه حمل و نقل	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها • و وجود مرکز کنترل ترافیک
۱۰	مدیریت حمل و نقل	• وجود حداقل ۲۵ مینی بوس شهری فعال یا معادل آن تحت نظارت شهرداری برای جابجایی شهروندان (هر اتوبوس معادل ۲ میدی بوس، ۴ مینی بوس، ۸ ون و ۱۶ تاکسی می باشد).
۱۱	حمل و نقل ریلی	• وجود مصوبه احداث خط قطار شهری از شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور
۱۲	فرهنگی، اجتماعی و ورزشی	• دارا بودن حداقل دویست هزار نفر جمعیت شهری و مراکز استان ها

		• وجود حداقل ۲ فرهنگسرا با استانداردهای ابلاغی تحت مدیریت و نظارت شهرداری • وجود حداقل ۴ ورزشگاه، سالن ورزشی و زمین بازی با استانداردهای ابلاغی تحت مدیریت و نظارت شهرداری
۱۳	سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های مردمی	• تامین بطور متوسط حداقل ۱۰ درصد از عملکرد کل بودجه شهرداری از محل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی بر اساس تفریغ بودجه مصوب شهرداری در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان • یا متوسط مجموع سقف قراردادهای مشارکتی و سرمایه گذاری در سه سال منتهی به سال درخواست تاسیس سازمان معادل ۲۵ درصد عملکرد بودجه
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	• مراکز استان‌ها • وجود مرکز داده با استاندارد TIA-902 حداقل با Tier3 • وجود زیرساخت ارتباطی استاندارد میان ساختمان‌های مختلف شهرداری و استانداری و دستگاههای استانی خدمت‌رسان • وجود زیرساخت ارتباطی استاندارد با شهرداری‌های استان

تبصره- در صورتی که پس از ابلاغ این ضوابط، وظایف قانونی جدیدی برای شهرداری‌ها در راستای تحقق مدیریت جامع شهری در مراجع قانونی ذیربط به تایید و تصویب برسد، سازمان می‌تواند در موارد خاص با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نسبت به پیش‌بینی سازمانی جدید با ضوابط و شرایط لازم اقدام نماید.

ضوابط ایجاد واحدهای سازمانی در موسسه/شرکت وابسته

ماده ۹- سازماندهی موسسه/شرکت وابسته بر اساس ضوابط و مقررات پیش بینی شده در اساسنامه آن‌ها می‌باشد. موسسه/شرکت وابسته در ذیل معاونت های شهرداری و یا بطور مستقیم تحت نظر شهردار قرار می‌گیرند. کارمندان موسسه/شرکت وابسته از حیث قوانین و مقررات تابع احکام پیش بینی شده در اساسنامه مصوب و قانون تجارت می‌باشند و شهرداری هیچ گونه تعهد و یا مسئولیت استخدامی در قبال این کارمندان ندارد و هرگونه مأموریت و انتقال کارکنان موسسه/شرکت وابسته به ستاد شهرداری، منطقه، ناحیه و سازمان های وابسته و سایر موسسات و شرکتهای

وابسته و بالعکس ممنوع می‌باشد. در صورت ایجاد موسسه/شرکت وابسته، شهرداری نمی‌تواند برای مأموریتی که برای انجام آن موسسه/شرکت وابسته ایجاد شده است سازمان وابسته پیش‌بینی نماید.

ضوابط کمی ساختار سازمانی

ماده ۱۰- ضوابط کمی حاکم بر طراحی ساختار سازمانی به شرح زیر است.

۱- برای شهرهای ده هزار تا یک میلیون و پانصد هزار نفر جمعیت، حداکثر به ازای هر هزار نفر جمعیت، دو پست سازمانی و به ازای هر دو هزار نفر بیشتر از یک میلیون و پانصد هزار نفر یک پست سازمانی برای ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی قابل پیش‌بینی می‌باشد. برای شهرهای با جمعیت کمتر از ده هزار نفر، بر اساس شرایط و ویژگی‌های خاص هر شهر تا سقف ۲۰ پست سازمانی قابل پیش‌بینی می‌باشد.

۲- سقف پست‌های سازمانی سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی برای شهرهای زیر یک میلیون و پانصد هزار نفر جمعیت، حداکثر به ازای هر سه هزار نفر جمعیت دو پست سازمانی و به ازای هر هزار نفر بیشتر از یک میلیون و پانصد هزار نفر یک پست سازمانی قابل پیش‌بینی می‌باشد.

۳- نسبت تعداد پست‌های مدیریتی و سرپرستی به استثناء مسئول امور، به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۱۵ درصد می‌باشد.

۴- نسبت تعداد کل پست‌های پشتیبانی به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۲۰ درصد می‌باشد.

۵- نسبت تعداد کل پست‌های ستاد شهرداری در شهرداری‌های بالای دویست هزار نفر جمعیت به تعداد کل پست‌ها در ساختار تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمان‌های وابسته به استثناء سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی حداکثر ۲۵ درصد می‌باشد.

۶- شهرداری‌های بالای یک میلیون نفر جمعیت می‌توانند حداکثر (۶) معاون شهردار، شهرداری‌های پانصد هزار نفر جمعیت تا یک میلیون نفر جمعیت حداکثر (۵) معاون شهردار، شهرداری‌های دویست هزار نفر جمعیت تا پانصد هزار نفر جمعیت حداکثر (۴) معاون شهردار و شهرداری‌های پنجاه هزار نفر جمعیت تا دویست هزار نفر جمعیت شهرداری‌ها حداکثر (۳) معاون شهردار و شهرداری‌های ده هزار نفر جمعیت تا پنجاه هزار نفر جمعیت

حداکثر (۱) معاون شهردار در ساختار سازمانی خود پیش‌بینی نمایند. به شهرداری‌های مراکز استان با کمتر از دویست هزار نفر جمعیت حداکثر (۴) معاون شهردار تعلق می‌گیرد. در صورتی که پس از ابلاغ ضوابط سازماندهی شهرداری‌ها، وظایف قانونی جدیدی برای شهرداری‌ها در راستای تحقق مدیریت جامع شهری در مراجع قانونی ذیربط به تصویب برسد، سازمان می‌تواند در موارد خاص با موافقت سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از محدودیت این بند عدول نماید.

۷- تعداد پست مشاور زیر نظر شهردار برای شهرداری‌های بالای دویست هزار نفر جمعیت و مراکز استان‌ها حداکثر به تعداد معاونین آن خواهد بود.

فرایند طراحی و تصویب ساختار سازمانی

ماده ۱۱- ساختار سازمانی و سقف پست‌های سازمانی مصوب پس از یک دوره چهارساله متناسب با سیاست‌ها و راهبردهای جدید مورد بازنگری و تصویب مجدد قرار خواهد گرفت. فرایند تهیه و تصویب ساختار سازمانی در شهرداری‌ها به شرح زیر است:

۱- انجام مطالعات لازم درخصوص معماری و طراحی سازمانی به منظور تهیه ساختار سازمانی شامل توزیع اختیارات و مسئولیت‌ها در قالب ستاد، مناطق، نواحی، سازمانهای وابسته و موسسات/شرکتهای وابسته توسط شهرداری با رعایت سیاستهای موضوع ماده ۲ این ضابطه و طرق ذیل برای انجام وظایف و مأموریت‌های شهرداری

الف- خرید خدمات از بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی از قبیل امور عمرانی و زیربنایی، خدمات شهری، تهیه طرح‌های توسعه شهری، حمل و نقل عمومی و سایر امور تصدی‌گری شهرداری

ب- مشارکت با بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی از طریق اجاره، واگذاری امکانات، امتیازات، تجهیزات و منابع فیزیکی

ج- واگذاری مدیریت واحدهای شهرداری به بخش تعاونی، خصوصی، سمن‌ها، نهادها و تشکلهای حرفه‌ای و صنفی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه تمام شده خدمات

د- انجام بخشی از امور تصدی‌گری توسط موسسه/شرکت وابسته در صورت عدم امکان استفاده از شیوه‌های الف تا ج

ه- انجام بخشی از وظایف تصدی‌گری توسط ستاد شهرداری، منطقه، ناحیه، سازمان وابسته در صورت عدم امکان استفاده از شیوه‌های الف تا د

۲- تهیه و تنظیم نمودار سازمانی برای ستاد شهرداری، مناطق، نواحی، به همراه عناوین سازمانهای وابسته و موسسات/شرکتهای وابسته توسط شهرداری و ارسال آن به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور براساس ضوابط ساختار سازمانی شهرداریها با اطلاع شورای اسلامی شهر جهت تصویب و ابلاغ.

۳- تهیه و تنظیم سازمان تفصیلی ستاد شهرداری، مناطق، نواحی و سازمانهای وابسته، در سقف پست‌های سازمانی مصوب و نمودار سازمانی تایید شده با رعایت ضوابط ابلاغی و ارائه آن به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.

۴- انجام تغییرات لازم بر روی اساسنامه موسسات/شرکتهای وابسته و پیشنهاد اساسنامه اصلاحی به شورای اسلامی شهر و ارائه آن پس از تصویب شورای اسلامی شهر، به سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.

ضوابط تشکیلاتی شهرداریها در ۱۱ ماده و یک تبصره و دوازده صفحه در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲ به تایید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور رسیده است.

شماره: ۱۱۶۴۵

تاریخ: ۹۲، ۲، ۲

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

بسمه تعالی

برادر ارجمند جناب آقای خندان دل
معاون محترم وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

باسلام،

پیرو بررسی‌های مشترک در خصوص ضوابط ساختار سازمانی شهرداری‌ها و بازگشت به نامه شماره ۳۷۳۴ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱ آن سازمان به استناد تبصره ذیل ماده ۱۱۲ قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۵۳/۱۲/۲۸ و اصلاحیه‌های بعدی آن، « ضوابط تشکیلاتی شهرداری‌ها » با رعایت موارد ذیل جهت اجرا، به پیوست در یازده ماده و یک تبصره و دوازده صفحه ابلاغ می‌گردد.

۱- تعداد پست‌های در نظر گرفته شده برای هر شهرداری در بخش ضوابط کمی ساختار سازمانی شهرداری‌ها، بصورت حداکثری می‌باشد، بنابراین لازم است تا در بررسی تشکیلات شهرداری‌ها با توجه به عواملی نظیر وسعت شهر، پراکندگی جمعیت، درآمد شهرداری، شرایط اقلیمی و سایر عوامل تأثیرگذار، تعداد پست‌های سازمانی شهرداری با رعایت سایر ضوابط کمی در سقف مذکور بررسی و ابلاغ شود.

۲- نسخه ای از ساختار سازمانی شهرداری‌ها که بر اساس ضوابط پیوست تهیه و به تایید رسیده است به این سازمان ارسال شود.

۳- این سازمان نظارت‌های لازم را به نحوه اجرای ضوابط ابلاغی در شهرداری‌ها بعمل آورده و عدول از ضوابط مذکور تخلف محسوب شده و در صورت مشاهده هر گونه انحراف، ساختار سازمانی ملفی الاثر و ابطال می‌شود.

۴- با ابلاغ این ضوابط تمامی اختیارات گذشته که به وزارت کشور در این حوزه تفویض گردیده است ملفی الاثر اعلام می‌گردد.

محمود عسکری آزاد

جانشین رئیس در توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

رونوشت:

معاونت نوسازی اداری جهت نظارت و اقدام لازم بر حسن اجرای ضوابط